

PROTOKÓŁ

z posiedzenia Rady ds. EkoMałopolski – 16.07.2020 r.

W dniu 16 lipca 2020 r. odbyło się posiedzenie Rady ds. EkoMałopolski, które zostało przeprowadzone w formie zdalnej z uwagi na zaistniałą sytuację epidemiologiczną w kraju.

Osoby zgłoszone do udziału w posiedzeniu Rady ds. EkoMałopolski na podstawie potwierdzenia chęci uczestnictwa (nie wszystkie osoby na liście wzięły udział w webinarium ze względu na inne zobowiązania bądź problemy techniczne):

1. Przewodniczący Rady:

Tomasz Urynowicz – Wicemarszałek Województwa Małopolskiego,

2. Wiceprzewodniczący Rady:

Robert Bylica - Przewodniczący Komisji Ochrony Środowiska i Bezpieczeństwa Publicznego Sejmiku Województwa Małopolskiego,

3. Członkowie Rady:

- 1) **Paweł Ścigalski** – Pełnomocnik Prezydenta Miasta Krakowa ds. Jakości Powietrza,
- 2) **Jadwiga Wójtowicz** – Radna Województwa Małopolskiego,
- 3) **Tadeusz Arkit** – Radny Województwa Małopolskiego,
- 4) **Wojciech Skruch** – Radny Województwa Małopolskiego,
- 5) **Rafał Kosowski** – Radny Województwa Małopolskiego,
- 6) **Małgorzata Małuch** – Wójt Gminy Sękowa,
- 7) **Sławomir Paterek** – Wójt Gminy Gnojnik,
- 8) **Jakub Jamróż** – Wójt Gminy Łapsze Niżne,
- 9) **Tomasz Żak** – Burmistrz Miasta i Gminy Andrychów,
- 10) **Roman Krupa** – Wójt Gminy Kościelisko,
- 11) **Rafał Szkaradziński** – Wójt Gminy Szaflary,
- 12) **Tadeusz Królczyk** – Wójt Gminy Ochotnica Dolna,
- 13) **Wiktor Chrzanowski** – Zastępca Burmistrza Miasta i Gminy Tuchów,
- 14) **Rafał Chmiela** – Radny Powiatu Proszowickiego,
- 15) **Janusz Kahl** – Prezes Zarządu South Poland Cleantech Cluster Sp. z o.o., Honorowy Konsul Danii, Finlandii i Islandii,
- 16) **Wojciech Przybylski** – Prezes Zarządu Krakowskiego Parku Technologicznego Sp. z o.o.,
- 17) **Marcin Krężlewicz** – Przedstawiciel Chełmeckiego Alarmu Smogowego,
- 18) **Jolanta Sitarz - Wójcicka** – Przedstawicielka Podhalańskiego Alarmu Smogowego,

- 19) **Joanna Opyrczał – Ryłko** – Przedsiębiorca, Producent Obuwia RYŁKO, Stowarzyszenie Płuca Kalwarii,
  - 20) **Jacek Ręka** – Starszy Małopolskiego Cechu Zdunów i Zawodów Pokrewnych,
  - 21) **prof. dr hab. Małgorzata Grodzińska - Jurczak** - Kierownik Zespołu Ochrony Przyrody i Edukacji Środowiskowej w Instytucie Nauk o Środowisku Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie,
  - 22) **dr Sławomir Kopeć** – Dyrektor Centrum Zaawansowanych Technologii Miasta Przyszłości oraz koordynator projektów strategicznych AGH,
  - 23) **dr hab. Joanna Kulczycka** – Główny Specjalista w Instytucie Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią Polskiej Akademii Nauk,
  - 24) **Tomasz Mirowski** – Pracownik naukowy w Instytucie Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią Polskiej Akademii Nauk,
  - 25) **Miłosz Jakubowski** – Radca prawny Fundacji Frank Bold,
4. Sekretarz Rady:
Aneta Bodziony – Pracownik Zespołu Polityki Ekologicznej w Departamencie Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego.
5. Dodatkowo:
- 1) **Anna Biederman - Zaręba** – Zastępca Prezesa Zarządu WFOŚiGW w Krakowie,
  - 2) **Robert Bażela** - Dyrektor Departamentu Pożyczek i Dotacji w WFOŚiGW w Krakowie,
  - 3) **Marek Piątkowski** – Prezes Fundacji Aeris Futuro.

Porządek zebrania:

1. Otwarcie spotkania przez Pana Tomasza Urynowicza – Wicemarszałka Województwa Małopolskiego, Przewodniczącego Rady ds. EkoMałopolski oraz przedstawienie nowych programów i działań ekologicznych.
2. Prezentacja Pana Piotra Łyczko – Zastępcy Dyrektora Departamentu Środowiska na temat nowego Programu LIFE EKOMAŁOPOLSKA oraz projektu Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego.
3. Dyskusja, wymiana spostrzeżeń, uwagi – przewodnictwo Pan Piotr Łyczko - Zastępca Dyrektora Departamentu Środowiska ds. Programów Ekologicznych oraz Pan Tomasz Pietrusiak – Zastępca Dyrektora Departamentu Środowiska ds. Sprawozdawczości i Opłat.
4. Podsumowanie i zamknięcie spotkania przez Pana Piotra Łyczko – Zastępcy Dyrektora Departamentu Środowiska.

Ad 1)

Pan Wicemarszałek Tomasz Urynowicz rozpoczął kolejne spotkanie Rady ds. EkoMałopolski, którego głównym tematem była ochrona powietrza, w tym nowy Program ochrony powietrza dla województwa małopolskiego. Pan Tomasz Urynowicz wspominał o pierwszym w historii Zarządu Województwa Małopolskiego otwartym konkursie ofert na realizację zadań publicznych w obszarze ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego. Pan Wicemarszałek podkreślił, iż walczyć o środowisko muszą wszyscy, tylko wtedy jest możliwe osiągnięcie odpowiednich rezultatów. Potrzeba jest zaangażowanych osób, które w małych miejscowościach, miasteczkach czy na wsiach będą ambasadorami i promotorami działań środowiskowych. Właśnie dla takich lokalnych organizacji pozarządowych jest uruchomiony konkurs, które chciałyby włączyć się w zagadnienia związane z promocją, edukacją w zakresie ochrony powietrza, ale także gospodarowania odpadami. Te dwa ważne tematy zostały zdiagnozowane i potrzebują przykładów oraz wsparcia osób zaangażowanych. Konkurs zostanie ogłoszony 17 lipca 2020 r. i będzie on naturalnym podsumowaniem wieloletnich działań samorządu województwa w tym zakresie, a zarazem otwarciem się na nowe inspiracje. Kwota przeznaczona na ten cel to 300 000 zł, aby zaobserwować zainteresowanie ze strony wnioskodawców. Niemniej jednak środki będą rozkładane równomiernie, aby stowarzyszenia w miejscach, które wymagają wsparcia i aktywności społecznej zyskały nowe środki na edukację oraz aktywizację społeczną. Udział mogą wziąć m.in. alarmy smogowe, zielone gminy czy stowarzyszenia, których jest bardzo dużo. Termin składania ofert upłynie 10 sierpnia 2020 r. W związku z tym, iż w skład Rady ds. EkoMałopolski wchodzi różni przedstawiciele, Pan Wicemarszałek poprosił o poinformowanie o wspomnianym konkursie okoliczne stowarzyszenia czy organizacje, które mogą skorzystać z takiego wsparcia. Jednocześnie grono osób wchodzącym w skład Rady zostało poinformowane o tym jako pierwsze, natomiast informacja do publicznej wiadomości zostanie przekazana 17 lipca br.

Pan Tomasz Urynowicz wspominał także, iż do projektu LIFE koordynowanego przez Województwo Małopolskie dołącza nowy Program LIFE EKOMAŁOPOLSKA nastawiony na zagadnienia klimatyczne, ekodoradców usytuowanych w powiatach koordynujących działania w zakresie przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu w gminach czy także projekty realizowane w ramach Funduszu Sprawiedliwej Transformacji. Dzięki temu Małopolska staje się absolutnym liderem działań środowiskowych. To około 70 mln zł i ponad 20 partnerów. Jednakże, aby być liderem i nie dać się nikomu wyprzedzić trzeba także uchwalić Program ochrony powietrza, nie tylko jako wymóg formalny wynikający z ustawy, ale także potraktować poważnie informację ze strony *smoglab*, gdzie województwo świętokrzyskie przyjęło ambitną uchwałę antysmogową wyprzedzając tym samym województwo małopolskie. Pan Wicemarszałek zachęcał wszystkich uczestników spotkania, aby Program ochrony powietrza dla województwa małopolskiego był jeszcze bardziej ambitniejszy.

Pan Tomasz Urynowicz przewodniczący Rady ds. EkoMałopolski przekazał głos Panu Piotrowi Łyczko celem wygłoszenia prezentacji na temat założeń projektu Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego oraz Programu LIFE EKOMAŁOPOLSKA.

Ad 2)

Pan Piotr Łyczko - Zastępca Dyrektora Departamentu Środowiska rozpoczął prezentację na temat nowego Programu LIFE EKOMAŁOPOLSKA. Głównymi celami projektu jest:

- wdrażanie Regionalnego Planu Działań dla Klimatu i Energii dla województwa małopolskiego,
- wsparcie wdrażania Krajowego planu na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030,
- promocja wykorzystania odnawialnych źródeł energii,
- wsparcie dla sprawiedliwej transformacji regionów węglowych,
- wdrażanie działań w zakresie zapobiegania zmianom klimatycznym i łagodzenia ich skutków.

W pracach nad przygotowaniem wniosku do wspomnianego projektu wzięło udział prawie 30 partnerów. Województwo Małopolskie jest koordynatorem, natomiast współbeneficjentami krajowymi będzie także Ministerstwo Klimatu, Województwo Śląskie, Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie, Europejskie Centrum Czystego Powietrza, miasta: Kraków, Tarnów, Nowy Sącz, 18 powiatów: bocheński, brzeski, chrzanowski, dąbrowski, gorlicki, krakowski, limanowski, miechowski, myślenicki, nowotarski, nowosądecki, olkuski, oświęcimski, proszowicki, suski, tarnowski, wadowicki, wielicki oraz partnerzy zagraniczni z Niemiec. Jednostki wspierające to Ministerstwo Klimatu, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Pełnomocnik Premiera ds. Programu Czyste Powietrze.

Pan Piotr Łyczko podkreślił, iż działania w ramach projektu będą opierać się w głównej mierze na przygotowaniu scenariuszy działań klimatycznych dla Małopolski w perspektywie roku 2030 i 2050. Za to zadanie będzie odpowiedzialna Akademia Górniczo-Hutnicza, która posiada ekspertów, którzy pomogą w przygotowaniu takiego planu klimatycznego dla Małopolski. Również ta instytucja przygotowuje mapy potencjału wykorzystania odnawialnych źródeł energii dla Małopolski i Śląska, aby można było zidentyfikować te obszary, które mają predyspozycje do zastosowania konkretnych źródeł typu fotowoltaika, geotermia czy pompy ciepła. Na poziomie powiatu będą funkcjonować doradcy ds. klimatu i środowiska koordynujący działania w zakresie przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu w gminach. Ponadto Fundusz Sprawiedliwej Transformacji jest w kręgu zainteresowania województwa małopolskiego ze względu na przygotowanie dokumentacji, prowadzenie projektów, które będą inwestycyjne oraz które w ramach tego Funduszu będą mogły być finansowane. Pan Piotr Łyczko wspomniał także, iż przewidywane będą szkolenia dla instalatorów odnawialnych źródeł energii, projektantów nadzoru budowlanego. W to zadanie zaangażuje się Ministerstwo Rozwoju. Przygotowane będą projekty pilotażowe – szkoły neutralne klimatycznie, gminy samowystarczalne energetycznie. Oczywiście ważną rolę odgrywa edukacja w zakresie ochrony klimatu, ochrony powietrza i zapobiegania powstawaniu odpadów i jest to obowiązkowy element tego projektu. Mocny akcent położony będzie na działania informacyjne do mieszkańców Małopolski. Dzięki Programowi LIFE EKOMAŁOPOLSKA budowana będzie współpraca na różnych szczeblach administracji oraz współpraca międzynarodowa.

Korzyści wynikające z realizacji projektu to:

- sieć doradców ds. klimatu i środowiska w 20 małopolskich powiatach – wsparcie dla gminnych ekodoradców.
- dostęp do mapy potencjału OZE i kalkulatora kosztów – łatwiejszy dobór instalacji do warunków/oczekiwań mieszkańca.
- co najmniej 4 projekty inwestycyjne sfinansowane z Funduszu Sprawiedliwej Transformacji – nowe miejsca pracy,
- szkolenia dla instalatorów, projektantów – większa liczba wykwalifikowanych specjalistów OZE.
- wzorcowa rola sektora użyteczności publicznej (przygotowane i wdrożone koncepcje szkół neutralnych dla klimatu).
- wzrost świadomości mieszkańców nt. postępujących zmian klimatu oraz konieczności podjęcia natychmiastowych działań (oszczędność wody, energii, wzrost wykorzystania OZE, itp.).

Na koniec prezentacji Pan Piotr Łyczko podkreślił, iż zakres projektu do momentu jego rozpoczęcia będzie dopracowywany wraz z partnerami, a wszelkie nowe informacje i działania będą przekazywane do wiadomości członkom Rady.

Druga część dotyczyła prezentacji na temat założeń projektu Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego, który został zgłoszony i poddany konsultacjom społecznym. Pan Piotr Łyczko zaznaczył, iż w projekcie pojawiło się kilka kluczowych zmian związanych z epidemią koronawirusa, ale również dodatkowych projektów czy możliwości, które otwierają się dla Małopolski i mieszkańców w związku z inicjatywami unijnymi i krajowymi. Program został uzupełniony o informacje w zakresie negatywnego wpływu zanieczyszczenia powietrza na przechodzenie chorób związanych zarażeniem koronawirusem. Badania pokazały, iż każdy wzrost zanieczyszczenia PM_{2,5} o 1 µg/m³ powoduje, iż śmiertelność osób zarażonych koronawirusem wzrasta o 8 %. Zależność między jakością powietrza, a potem narażeniem na choroby jest dość znacząca. Ponadto rozszerzono analizę skutków ekonomicznych zanieczyszczenia powietrza na podstawie raportu Małopolskiego Obserwatorium Rozwoju Regionalnego, które zostały przygotowane na początku bieżącego roku, ale nie zostały jeszcze opublikowane. Raport pokazuje m.in. skutki związane z nieobecnością pracowników ze względu na zanieczyszczenie powietrza. Małopolska traci około 400 ml zł rocznie na nieobecności pracowników z tego tytułu. Dodano informacje o możliwościach wynikających z inicjatyw unijnych i krajowych – The European Green Deal i Renovation Wave, Fundusz Sprawiedliwej Transformacji, reforma Czystego Powietrza, odbudowa polskiej gospodarki po epidemii COVID-19 (za sprawą PP Czyste Powietrze i OZE). Małopolska jest liderem w wykorzystaniu programu Czyste Powietrze i ilości składanych wniosków do WFOŚiGW. Po przeanalizowaniu wniosków, wprowadzono następujące zmiany w Programie ochrony powietrza dla województwa małopolskiego: przedłużenie terminów na wykonanie części działań naprawczych, przyspieszenie działań, które wzmacniają realizację rządowego programu Czyste Powietrze, złagodzenie strefy czystego transportu w Krakowie w 1 etapie (EURO 5 zamiast EURO 6), natomiast etap docelowy z EURO 6 wprowadzony od 2025 roku

oraz dodanie znacznie większej liczby zadań do realizacji przez Województwo w ramach koordynacji działań z ochrony powietrza.

Pan Piotr Łyczko przedstawił najważniejsze zmiany w Programie ochrony powietrza w działaniach naprawczych, które będą udostępnione w prezentacji i przekazane członkom Rady ds. EkoMałopolski po odbytym spotkaniu wraz z protokołem. Dodatkowo Pan Piotr poinformował o trwających do 27 lipca br. konsultacjach społecznych i możliwości przesyłania opinii oraz uwagi. Następnie rozpoczęła się dyskusja.

Ad 3)

Pan Tomasz Pietrusiak oraz Pan Piotr Łyczko – Zastępcy Dyrektora Departamentu Środowiska poprowadzili dyskusje, w które głos zabrali:

1. **Marcin Krężlewicz** – Przedstawiciel Chełmeckiego Alarmu Smogowego

Wnioski:

- uwaga do zapisu, iż działania prowadzone przez gminę powinny zapewnić, że liczba eksploatowanych urządzeń grzewczych, które nie spełniają wymagań uchwały antysmogowej od 1 stycznia 2023 r. nie przekroczy 30 % wszystkich eksploatowanych urządzeń grzewczych na terenie gminy, a od 1 stycznia 2027 r. nie przekroczy 10% wszystkich eksploatowanych urządzeń grzewczych na terenie gminy. Furtka na pozostawienie gminom możliwości do jakiegoś kreatywnego liczenia pozostałych urządzeń do wymiany. Przyjęta uchwała z 2017 r. jasno definiowała kiedy mają zostać zlikwidowane urządzenia grzewcze, ten zapis łamie umowę społeczną.

Wyjaśnienie:

Uchwała antysmogowa nakłada obowiązki na mieszkańców, natomiast nie zobowiązuje gmin do działania. Wspomniany zapis dotyczy zaangażowania gminy w proces likwidacji kotłów przez mieszkańców. Na przykładzie miasta Krakowa: mimo obowiązków wynikających z uchwały, dużego dofinansowania oraz bezpośrednich porad i pomocy, część kotłów nie została zlikwidowana. Nie można nałożyć obowiązku wymiany wszystkich kotłów do 2022, ponieważ nie ma bezpośrednio takich narzędzi, aby mieszkańca do tego zmusić. Ten zapis ma za zadanie zaangażowanie gmin w proces pomocy mieszkańcom, aby jak największa liczba kotłów została zlikwidowana.

2. **Jakub Jamróz** – Wójt Gminy Łapsze Niżne

Wnioski:

- w ostatnim czasie bardzo mocno fotowoltaika wchodzi w nasze życie i jest montowana w zasadzie na wszystkich budynkach nawet mieszkalnych w bardzo dużej ilości,
- wprowadzenie do POP-u możliwości dofinansowania połączenia fotowoltaiki z piecami elektrycznymi, które dzisiaj są powszechne i dają możliwości taniej instalacji, a niska emisja

zostałaby zlikwidowana w zasadzie do 0. Do tej pory w żadnych programach nie było to brane pod uwagę.

Wyjaśnienie:

Wspieranie odnawialnych źródeł energii jest jak najbardziej zgodne z zapisami Programu ochrony powietrza poddanemu obecnie konsultacjom, a ponadto wskazano w nim właśnie taki priorytet, który jest objęty dofinansowaniem. Realizacja następuje w ramach Programu Czyste Powietrze. Zaproponowane połączenie tworzy otwartą ścieżkę do działania i wsparcia tego obszaru.

3. Miłosz Jakubowski – Radca prawny Fundacji Frank Bold

Wnioski:

- plan działań krótkoterminowych: konkretne działania naprawcze są przewidziane dopiero w czasie wystąpienia III stopnia zagrożenia czyli ryzyka przekroczenia stanu alarmowego. Postulat o możliwość zaostrzenia tych zapisów dotyczących działań krótkoterminowych, gdyż jest to niezrozumiałe, iż w I i II stopniu działania mają charakter wyłącznie miękkie. Reakcja w sposób doraźny dopiero w momencie kiedy zanieczyszczenie powietrza osiąga poziom niebezpieczny dla zagrożenia życia i zdrowia ludzi. Potrzeba reagowania wcześniej. Jeżeli kominek nie stanowi jedyne źródła ogrzewania i jest wykorzystywany wyłącznie w celach rekreacyjnych, to czemu stawiamy wyżej rekreację nad zdrowiem mieszkańców regionu. Zakaz eksploatacji kominków powinien być wprowadzony już w momencie kiedy występuje I stopień zagrożenia, kiedy wiemy, że zanieczyszczenie powietrza się pogarsza biorąc pod uwagę tylko kominki używane do celów rekreacyjnych, a nie jako źródło ogrzewania.

Wyjaśnienie:

- kwestie dotyczące kominków zgodnie z przepisami są możliwe do zastosowania, jednak do tej pory nie zostały zaproponowane. Jeżeli takie uwagi będą napływać w ramach konsultacji społecznych, to zostaną one zweryfikowane i poddane do decyzji czy należy je uwzględnić. Takie uchwały kierunkowe są podejmowane m.in. w okolicach Warszawy. Został skierowany także apel do tamtejszego Urzędu Marszałkowskiego, aby zastosować takie działania już przy I stopniu zagrożenia. Z pewnością nastąpi analiza uwag przesłanych do UMWM, niemniej jednak takie zapisy mocno i realnie oddziałują na świadomość mieszkańców.

4. Tomasz Mirowski – Pracownik naukowy w Instytucie Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią Polskiej Akademii Nauk

Wnioski:

- w POP-ie odwołanie do projektu ustawy o termomodernizacji odnoszą się tylko do kontroli instalacji na paliwa stałe, natomiast w konsultacjach krajowych do projektu ustawy o termomodernizacji m.in. Orlen zgłaszał taką kwestie jak instalacje na przepracowany olej silnikowy jak również stare kotły gazowe, które nie spełniają już żadnych norm. Skąd wynika różnica?

- opracowywanie raportów, dokumentacji z instytucjami nauki: zbieranie i pozyskiwanie danych powinny opierać się przynajmniej na poziomie powiatu, ponieważ dużo będziemy tracić w większych projektach europejskich. Jeden z takich projektów został uruchomiony, a Instytut Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią Polskiej Akademii Nauk jest zaangażowany w prace nad nim – dotyczy dekarbonizacji i obszarów węglowych. W dostępnych danych dla Małopolski trudno wyciągnąć zasadnicze dane, które mogłyby być dostarczone do operatora takiego projektu. Głównie chodzi o metropolie, ale także tzw. *hotspoty* czyli miejsca gdzie zostały zidentyfikowane największe ogniska emisyjności i tam jest największy problem. Brak danych zunifikowanych. Zwrócenie uwagi na ten problem przy realizacji Programu LIFE EKOMAŁOPOLSKA. Możliwość przesłania danych pozyskiwanych z innych krajów jako dobre praktyki. Bardzo istotnym elementem będzie Centralna Baza Ewidencji Emisyjności Budynków CEEB. Pytanie czy gminy będą same miały sobie radzić z opracowywaniem danych i inwentaryzacją budynków czy pewne wytyczne będą już przygotowane ze strony UMWM?

Wyjaśnienie:

- na bieżąco występowała współpraca z Ministerstwem Rozwoju i chcemy, aby te dwa dokumenty były zbieżne, gdyż Małopolska jest o tyle w lepszej sytuacji, gdyż istnieje baza inwentaryzacji, która została przygotowana na poziomie wojewódzkim. Występuje jednolity sposób zbierania tych danych. Na doświadczeniach małopolskich powstał projekt bazy centralnej, jednakże dopóki nie będzie funkcjonowała to UMWM będzie korzystać z baz regionalnych, które potem zostaną wyeksportowane do bazy centralnej. Zapisy ustawowe, które zobowiążą mieszkańców do przekazywania danych bardzo pomogą w procesie inwentaryzacji.

- analiza w ramach projektu klimatycznego będzie w pierwszym etapie opierać się na analizie emisji gazów pod kątem scenariuszy działań w latach kolejnych. Analiza nastąpi na jak najniższym szczeblu, jednak szczegóły będą dopracowywane przez zespół, ale wydaje się, że dane zbierane na poziomie powiatu to absolutne minimum.

5. Piotr Ścigalski – Pełnomocnik Prezydenta Miasta Krakowa ds. Jakości Powietrza

Wnioski:

- uwaga do zapisu, iż w przypadku co najmniej 10% prowadzonych kontroli interwencyjnych należy pobrać i zlecić badanie próbki popiołu z paleniska. Czy ten zapis jest również potrzebny na terenie Miasta Krakowa, gdzie zgodnie z uchwałą antysmogową występuje zakaz stosowania paliw stałych i kwestia jest zero-jedynkowa. Sugestia zastanowienia się nad wyłączeniem z zapisu, gdyż rodzi to dodatkowe koszty,

- przy działaniach krótkoterminowych, zwłaszcza II i III stopień kontrola przez Inspekcje transportu drogowego czy policje emisji spalin na drogach. Kraków zainwestował w zakup takich urządzeń. Policja ma w tej chwili narzędzia, aby realizować takie zadania, zwłaszcza jeśli mamy II i III stopień zagrożenia,

- reszta uwag dotyczących m.in. bezpłatnej komunikacji zostanie przekazana w formie pisemnej i bardziej szczegółowo do UMWM.

Wyjaśnienie:

- być może zapis dotyczący kontroli i poboru próbek wymaga przeformułowania i powinien uwzględnić wyłącznie Miasta Krakowa. UMWM czeka także na uwagi dotyczące kontroli emisji spalin, które zostaną poddane analizie. Być może dane działanie pokaże, iż emisja transportowa jest istotna w przypadku m.in. Miasta Krakowa gdzie poczyniono starania i jest to obszar, w który inwestuje się. W ramach konsultacji istnieje możliwość rozszerzenia wspomnianego zapisu.

6. Wojciech Przybylski – Prezes Zarządu Krakowskiego Parku Technologicznego Sp. z o.o.

Wnioski:

- jak może wpłynąć nowy, unijny instrument odbudowy związany z covid na tempo realizacji Programu ochrony powietrza. Z wniosków Komisji Europejskiej wynika, iż zostaną przekazane bardzo duże środki, około 50 mld euro dla Polski. Znaczna część środków będzie przekazana na transformację energetyczną. Wsparcie finansowe oraz wymagania formalne hipotetycznie mogą spowodować, iż pewne procesy planowane na x lat możemy skrócić. Pytanie czy to już jest brane pod uwagę czy w momencie gdy dokumenty będą gotowe za 2 lata to wtedy będzie nowelizacja Programu ochrony powietrza.

Wyjaśnienie:

- sam Program ochrony powietrza został uzupełniony o rozdział z możliwościami, które otwierają się na realizację tych działań w zakresie ochrony powietrza. Obecnie nie ma możliwości podania konkretnych wyliczeń i korzyści jakie może osiągnąć Małopolska dzięki dodatkowym środkom. Na razie sygnalizowane są nowe rozwiązania. W ramach Nowego Ładu możliwość wykorzystania środków na termomodernizację budynków i pobudzenia energetycznego.

7. Janusz Kahl – Prezes Zarządu South Poland Cleantech Cluster Sp. z o.o., Honorowy Konsul Danii, Finlandii i Islandii

Wnioski:

- propozycja włączenia do Programu ochrony powietrza promocji budownictwa drewnianego zwłaszcza modułowego. Wykorzystywanie jak największej ilości drewna w budownictwie powoduje, iż mniej spala się go w rzeczywistości. Spalanie suchego drewna jest możliwe, ale w dalszym ciągu emituje to znaczne ilości szkodliwych substancji, np. dwutlenku węgla. Nie jest tu mowa o domkach czy chatkach w górach, ale o domach wielorodzinnych na przykładzie krajów skandynawskich, w których zwraca się na to uwagę w dużo większym stopniu. Takie działanie z pewnością doprowadziłoby do lepszego środowiska i powietrza.

W Polsce i Małopolsce mamy w tej chwili dużo firm, które specjalizują się w budownictwie drewnianym i modułowym. Takie budownictwo należy promować.

8. Jacek Ręka – Starszy Małopolskiego Cechu Zdunów i Zawodów Pokrewnych

Wnioski:

- jaki wskaźnik przyjęto do obliczeń symulacji do modelowania matematycznego dla biomasy drzewnej w POP-ie. Brak danych w załączniku, gdyż ten sam problem pojawił się w Programie z 2015 r. Niektóre twierdzenia są gołosłowne jeżeli nie są ujawnione obliczenia, wskaźniki, z których niektóre tezy wynikają. Obliczenia powinny być dostępne. Potrzeba ustalenia efektu ekologicznego dla ogrzewaczy powietrza. Pytanie czy dane zaciągnięte w POP-ie bazują na błędnych wskaźnikach zawartych w KOBIZE. Brak wyniku z innych metod, które sprawdziłyby metodę inwentaryzacyjną. Brak danych z nowoczesnych metod receptorowych. W każdym kraju Europy badania inwentaryzacyjno – wskaźnikowe sprawdza się/weryfikuje się innymi nowoczesnymi metodami. Brak innego zapisu POP-ie, aby odwoływano się do badań np. receptorowych, a są takie prowadzone.

Wyjaśnienie:

- dane zostały zapisane w Programie ochrony powietrza, jak również prowadzona jest oddzielna metodyka. Obliczenia opierają się na rekomendacjach i danych Instytutu Środowiska, które przekazano do poszczególnych województw. Wskaźniki emisji dla poszczególnych urzędów są ujednoczone w skali kraju. Dane dotyczące wspomnianego wskaźnika zostaną przesłane drogą elektroniczną. Program uzupełniono o dane na temat wykorzystanych modeli. Sam Program jest poddawany opiniowaniu przez Ministerstwo Klimatu, które rozsyła go do instytucji w zakresie m.in. modelowania. Uwagi zostały przesłane z wielkościami emisji i uzupełniono je w POP-ie. Prosimy o uwagi w ramach konsultacji dotyczących konkretnych obliczeń. Metodyka została opisana w oddzielnym raporcie, konsultowana z Ministerstwem Klimatu i jest jak najbardziej jawna. Same obliczenia Programu to jeden z elementów. W dużej mierze Program skupia się także na monitoringu państwowym realizowanym przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska wykazując, na którym poziomie dane zostały przekroczone.

Ad 4)

Pan Piotr Łyczko na zakończenie podziękował wszystkim za obecność oraz zgłoszone postulaty i uwagi. Dodatkowo Pan Dyrektor poinformował o spotkaniu konsultacyjnym zaplanowanym na 16 lipca 2020 roku w Auli Centrum Kongresowego Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie (Aleja 29 Listopada 46, 31-482 Kraków) w godzinach 16:00 – 19:00.

Aneta Bożki
.....
PROTOKOŁOWAŁA

.....
Wicemarszałek
Województwa Małopolskiego
Tomasz Grynowicz

PRZEWODNICZĄCY

Zastępca Dyrektora
Departamentu Środowiska
Piotr Łyczko